

Opgave 1. Pinnen en storten AM

Bron 1. De gedeeltelijke balans van de ROTA-bank.

gedeeltelijke balans ROTA-bank			
A	per 1 jan 2017 in mld €		P
kas	0,3	rekening courant tegoeden	28,7
tegoed centrale bank	2		
debiteuren	4,7		

De overheid heeft een minimumliquiditeit van 6% vastgesteld, voor banken zoals de ROTA-bank.

- Leg uit waarom de munten en briefjes in de balanspost "kas" niet onder maatschappelijke geldhoeveelheid vallen.
Deze briefjes en munten zijn niet in omloop.
- Wat gebeurt er met de maatschappelijke geldhoeveelheid (M) als mensen voor 2 miljard euro van hun rekeningen afhalen door dat te storten op de rekening van een andere bank?
Er gebeurt niets met de maatschappelijke geldhoeveelheid. Het geld blijft in handen van het publiek (particulieren, bedrijven en overheidsinstellingen). Het verschuift alleen van de een naar de ander, of van de ene naar de andere rekening.
- Wat gebeurt er met de maatschappelijke geldhoeveelheid (M) als klanten van de ROTA-bank voor 0,7 miljard euro pinnen?
Die verandert niet. De verschijningsvorm van geld is alleen anders. Giraal geld wordt omgezet in chartaal geld (munten en briefjes). Dit proces heet substitutie.
- Wat gebeurt er met de maatschappelijke geldhoeveelheid (M) als mensen voor 1 miljard euro krediet opnemen bij de ROTA-bank?
De maatschappelijke geldhoeveelheid neemt toe. De rekening-courant tegoeden worden met 1 miljard vergroot door de bank, waardoor er meer geld in handen van het publiek is (daarnaast wordt de post debiteuren natuurlijk verhoogd met 1 miljard omdat de mensen die dit geld hebben geleend dat nog schuldig zijn aan de bank).
- Wat gebeurt er met de maatschappelijke geldhoeveelheid (M) als mensen voor 1,5 miljard euro krediet aflossen?
De maatschappelijke geldhoeveelheid neemt af. De rekening-courant tegoeden worden met 1 miljard verkleind door het aflossen, waardoor er minder geld in handen van het publiek is (daarnaast wordt de post debiteuren natuurlijk door de bank verlaagd met 1 miljard omdat de mensen die dit geld afgelost hebben, dat niet meer schuldig zijn aan de bank).